

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ

Кафедра політичних наук та права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету урбаністики та просторового
планування

/ А.М.Мамедов /
« 16 » травня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

"Дисципліна вільного вибору".
"Україна і Європейський Союз"
(назва навчальної дисципліни)

шифр	назва спеціальності
032	Історія та археологія
	назва освітньої програми
	Історія та археологія

Розробник(и):

Деревінський В.Ф., д.і.н., проф.

(прізвище та ініціали, науковий ступінь,
звання)

(підпис)

(прізвище та ініціали, науковий ступінь,
звання)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політичних наук та права

Протокол № 9 від "16" травня 2022 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Перегуда Є.В.

Схвалено науково-методичною комісією спеціальності (НМКС): "032
Історія та археологія"

Протокол № 3 від "16" травня 2022 року

Голова НМКС

(підпис)

Деревінський В.Ф.

ВИТЯГ З НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ 2022 – 2023 рр.

шифр	Доктор філософії ОНП	Форма навчання: денна/заочна										Форма контролю	Семестр	Відмітка про погодж.
	Назва спеціальності (спеціалізації)	Кредитів на сем.	Обсяг годин					Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних										
				Разом	Л	Лр	Пз	К П	КР	РГ	с/р			
032	Історія та археологія	5	150	50	22		28		1		100	3	3	

Метою навчальної дисципліни є формування в аспірантів наукового осмислення особливостей утворення і розвитку Європейського Союзу та його співробітництва з Україною в умовах глобальних перемін та інтеграційних процесів крізь призму минулого та сьогодення.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- вивчення історії становлення ЄС, його розвитку і криз;
- розуміння сутності глобалізації та євроінтеграції в контексті їх впливів на Україну;
- оцінювання економічних та політичних наслідків інтеграції між Україною і ЄС;
- визначення основних напрямків та механізмів зближення України та об'єднаної Європи;
- переосмислення досягнень європейської демократії та громадянського суспільства з метою можливого запозичення цього досвіду для української дійсності;
- розвиток умінь аналізувати та прогнозувати перебіг євроінтеграційного руху України та розвитку держави за умови впливу різноманітних факторів;
- формування відчуття приналежності до європейської цивілізації та розуміння збереження власної самобутності в глобалізованому світі.

Результати навчання:

Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання компетентності
ПРН02. Здатність продемонструвати глибинні системні знання і розуміння вітчизняного та зарубіжного наукового доробку та практичного досвіду, сучасної методологічно-методичної бази проведення наукових досліджень.	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ЗК.02 ФК.01 ФК.03 ФК.05 ФК.07 ФК.08

ПРН06. Вміти застосовувати універсальні навички дослідника, достатні для розв'язання комплексних проблем у галузі професійної, дослідницько-інноваційної та/або науково-педагогічної діяльності за фахом та продукування нових ідей та методів, спрямованих на покращення науково-практичної діяльності в галузі.	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ЗК.02 ЗК.05 ЗК.09 ФК.01 ФК.03 ФК.05 ФК.06 ФК.07 ФК.08
ПРН11. Здійснювати успішну інноваційну науково-технічну діяльність у соціально-орієнтованому суспільстві на основі міжособистісних взаємовідносин для максимального самовираження на основі терпимості, психологічної сумісності та етики поведінки.	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ЗК.02 ЗК.05 ФК.01 ФК.03 ФК.05 ФК.06 ФК.07 ФК.08
ПРН13. Здатність формулювати власні авторські висновки, пропозиції та рекомендації на основі аналізу літературних джерел, патентних досліджень, повного циклу теоретичних і експериментальних досліджень, проведених за сучасними методиками.	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ЗК.02 ЗК.05 ФК.01 ФК.03 ФК.05 ФК.06 ФК.07 ФК.08
ПРН14. Виокремлювати актуальні історичні проблеми та визначати їх структуру, взаємозв'язки чинників, проявів і наслідків як об'єкта наукового дослідження.	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ЗК.02 ЗК.05 ФК.01 ФК.03 ФК.05 ФК.06 ФК.07 ФК.08
ПРН15. Комплексно розуміти особливості впливу історичних процесів на розвиток особистості, суспільства та держави.	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ЗК.02 ЗК.05 ФК.01 ФК.03 ФК.05 ФК.06 ФК.07 ФК.08
ПРН16. Комплексно розуміти важливість історичної національної пам'яті, соціально відповідальної діяльності на основі етичних міркувань (мотивів).	Обговорення під час занять, підготовка есе, тестове опитування, індивідуальне завдання.	Лекція, практичне заняття.	ІК ЗК.01 ЗК.02 ЗК.05 ФК.01 ФК.03 ФК.05 ФК.06 ФК.07 ФК.08

Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I. СУТНІСТЬ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ТА ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В ЄВРОПІ

Лекція 1. Європейські процеси глобалізації, інтеграції та модернізації і їх вплив на Україну.

1. Вступ. Предмет навчального курсу.
2. Історичні передумови, сутність та етапи глобалізації.
3. Інтеграційні процеси в Європі.
4. Джерела для вивчення курсу.

Висновки.

Лекція 2. Глобальні проблеми сучасності: виклики і шляхи подолання.

1. Основні загальносвітові проблеми суспільства.
2. Реакція і заходи міжнародного співтовариства на сучасні виклики.
3. Екологічна політика ЄС
4. Стан глобальної демографічної проблеми сучасності.

Висновки.

Лекція 3. Україна в контексті глобальних змін в Європі: історичні орієнтири і сучасність.

1. Україна у пошуках цивілізаційного вибору.
2. Євромайдан – революційний вибух, що змінив пострадянську парадигму.
3. Євроінтеграційний досвід пострадянських країн.
4. Зовнішньополітичний курс України в нових геополітичних умовах.

Висновки.

Лекція 4. Історія створення і розвитку Європейського Союзу: основні тенденції євроінтеграційного процесу.

1. Зародження та розвиток ідей європейської єдності.
2. Інтеграційні рухи Європи II пол. XX ст.
3. Новітній етап євроінтеграції.
4. Особливості реалізації політики розширення Євросоюзу.

Висновки.

Лекція 5. Основні етапи та механізми інтеграції європейської економіки.

1. Форми та стадії міжнародної економічної інтеграції.
2. Історія та функціонування євроінтеграційних об'єднань.
3. Створення економічного і валютного союзу.
4. Історія конкурентної політики Європейського Союзу.

Висновки.

Лекція 6. Дезінтеграція та нові виклики для ЄС.

1. Перманентні протиріччя, закладені в основі творення Євросоюзу.
2. ЄС як конкурент США та Росії.
3. Проблема міграції як камінь протиріччя у ЄС.
4. Євроскептицизм серед країн-учасниць ЄС та в Україні.

Висновки.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ УЧАСТІ УКРАЇНИ В ПРОЦЕСІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Лекція 7. Україна у відносинах з Європейським Союзом.

1. Історія розвитку відносин України і ЄС.
2. Шлях до підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.
3. Політичне співробітництво між Україною та ЄС на сучасному етапі.
4. Формування стратегічного партнерства України та ЄС.

Висновки.

Лекція 8. Регіональне і транскордонне співробітництво в умовах інтеграційних процесів.

1. Створення й функціонування субрегіональних європейських структур, як форм реалізації програми європейської інтеграції.
2. Державна програма розвитку транскордонного співробітництва.
3. Пріоритетні напрямки транскордонного співробітництва України та ЄС.
4. Масова трудова міграція українців за кордон.

Висновки.

Лекція 9. Економічна інтеграція та розвиток торгівельних відносин між Україною і ЄС.

1. Історія і динаміка економічних відносин між Україною та ЄС.
2. Ознаки переорієнтації української економіки в західному напрямку.
3. Виникнення, основні цілі і функції організації Світової організації торгівлі.
4. Регулювання конкуренції в економічних взаємовідносинах ЄС з Україною.

Висновки.

Лекція 10. Участь України у Болонському процесі, як один із напрямків європейської інтеграції.

1. Історична віхи становлення й розвитку європейської вищої освіти.
2. Головні відмінності української та європейської систем вищої освіти.
3. Співпраця між українськими та європейськими університетами.
4. Мобільність студентів в ЄС та Україні. Потенційні можливості для молодих українських науковців

Висновки.

Лекція 11. Розбудова демократії та Громадянського суспільства в Україні в контексті Європейських здобутків: досвід минулого і завдання на перспективу.

1. Традиційні цінності й надбання «Старої Європи», як орієнтир подальшого поступу України.
2. Основні етапи демократизації українського суспільства в роки Незалежності.
3. Сучасний стан громадянського суспільства в Україні.
4. Діяльність міжнародних європейських організацій в Україні в підтримку розбудови громадянського суспільства.

Висновки.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ III.

Україна – Європа – Світ: історія глобальних та інтеграційних процесів

- Семінар 1. Глобалізація та об'єднувчі процеси між країнами Європи та Україною.
- Семінар 2. Вирішення глобальних викликів сьогодення у світі та Україні.
- Семінар 3. Україна у світових та європейських інтеграційних процесах
- Семінар 4. Європейська інтеграція, створення та функціонування ЄС.
- Семінар 5. Процеси економічної інтеграції на рівні регіонів, країн і світу.
- Семінар 6. Політика Європейського Союзу.
- Семінар 7. Кризові явища в Євросоюзі.
- Семінар 8. Розвиток відносин Україна – ЄС.
- Семінар 9. Українсько-європейська співпраця на рівні держав та регіонів.
- Семінар 10. Торгівельні відносин між Україною і Євросоюзом та економічна інтеграція.
- Семінар 11. Освітні реформи в Україні та впровадження Болонської системи. Спроба інтеграції вітчизняної вищої освіти до європейської.
- Семінар 12. Оцінка доцільності участі України у відносинах з ЄС.
- Семінар 13. Історія розвитку громадянського суспільства в Україні в роки Незалежності за прикладом європейського досвіду.
- Семінар 14. Суспільно-культурна євроінтеграція і Україна.

**Методи контролю та оцінювання знань аспірантів
Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік**

Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):			
Поточне оцінювання		Підсумковий контроль	Сума
1 модуль	Контрольна робота		
30	20	50	100

Методичне забезпечення дисципліни

Основна література:

- 1 Дебич М. А. Теоретичні засади інтернаціоналізації вищої освіти: міжнародний досвід: монографія. Ніжин: ПП Лисенко. 2019. 408 с.
- 2 Кордон М. В. Європейська та євроатлантична інтеграція України. Навчальний посібник. К.: Центр

учбової літератури, 2017. 172 с.

3 Корнієнко В.О. Україна в Європі і світі: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2017. 147 с.

4 Кухарська Н.О. Україна в сучасних інтеграційних процесах: навчальний посібник. Одеса: «Атлант ВОІ СОІУ», 2015. 186 с.

5 Мальська М. П., Антонюк Н. В. Основи європейської інтеграції : підручник. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 320 с.

6 Матюшенко І. Ю., Беренда С. В., Резніков В. В. Євроінтеграція України в системі міжнародної економічної інтеграції : навчальний посібник. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 504 с.

7 Україна: контекст світових подій. Аналітичні записки ДУ "Інститут всесвітньої історії НАН України" (2014–2017 рр.). / За аг. ред. д.і.н., проф. Кудряченка А.І. К.: ДУ "Інститут всесвітньої історії НАН України, 2017. 556 с.

8 Україна – Європейський Союз: від партнерства до асоціації: Український Щорічник з Європейських Інтеграційних Студій. Вип. II. Луцьк, Терен, 2019. 376 с.

9 Шляхи і напрями забезпечення євроатлантичного вектора розвитку України: аналітична доповідь / А. І. Кудряченко (кер. авт. колективу), С. В. Толстов, В. В. Солошенко, О. В. Потехін, П. М. Рудяков, [та ін.]. Київ: Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2019. 140 с.

Додаткові джерела:

1 Євроінтеграція України: досвід сусідів та перспективи об'єднання суспільства. К.: Фонд «Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва», 2014. 50 с.

2 Європейський Союз: посібник для журналістів. Київ: Представництво Європейського Союзу в Україні, 2018. 140 с.

3 Європейські культурно-історичні цінності: ретроспектива і перспектива: збірник наукових праць / за заг. ред. О. В. Зернецької. К.: ДУ «Інститут всесвітньої історії НАН України», 2018. 184 с.

4 EurActiv <http://www.euractiv.com>

5 Euroserver <http://euobserver.com>

6 Європа в Інтернет: Веб-путівник: <http://www.knoweurope.net/>

7 Європейський простір. URL: <https://eu.prostir.ua>.

8 Місія України при НАТО. URL: <http://nato.mfa.gov.ua/ua>.

10 Офіційний сайт НАТО. URL: <http://www.nato.int>.

111 Представництво Європейського Союзу в Україні. URL: https://eeas.europa.eu/delegations/ukraine_uk

12 Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Ратифіковано Законом України від 16.09.2014 № 1678-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011

13 Центр Європейських політичних досліджень, Брюссель. URL: <https://www.ceps.eu/>

14 Центр інформації та документації НАТО в Україні. URL:

http://www.nato.int/cps/uk/natohq/topics_64610.htm